

ZISTOIR TI-PRINS

Par Antoine de Saint-Exupéry

Pou Leon Werth

Bann zanfan pardonn moi si mo pe dedie sa liv la pou enn gran dimoun. Mo exkiz li extra: sa gran dimoun la, limem mo meyer kamoid lor sa later la. Mo ena enn deziem rezon: sa gran dimoun la li konpran gordonn net; li mem konpran liv pou zanfan. Mo troiziem rezon se ki sa gran dimoun la li viv dan Lafrans kot li gagn fin ek fre. Mo bizin konsol li. Si mo exkiz ek rezon mank zepis, les mo dedie sa liv la pou sa zanfan ki sa misie la ti ete kan li ti zanfan. Tou bann gran dimoun, yer zot ti bann zanfan me malsans zot bliye. Alor les mo sanz dedikas la:

Pou Leon Werth

kan li ti enn ti garson.

Sapit 1

Kan mo ti ena si-zan, enn zour mo ti trouv enn zoli-zoli zimaz dan enn liv. Liv la ti lor Lafore Vierz e li ti apel "Bann Zistoir Vre". Zimaz la ti montre enn serpan boa ki ti pe aval enn zanimos feros.

Dan liv la ti dir ki bann boa zot aval zot manze antie, san kraze, san mase. Lerla zot nepli kapav bouze. Zot dormi pandan sis moi pou dizer zot manze.

Sa zistoir la ti bien travay mo latet e li ti donn moi lide pou mo fer mo premie desin. Mo montre mo desin bann gran dimoun; mo dimann zot si zot pa gagn per. Zot dir moi sapo pa fer dimoun per.

Ayo! Pa sapo ki mo ti desine me enn boa ki ti pe dizer enn lelefan. Lerla pou ed gran dimoun konpran mo ti bizin desinn enn lelefan dan vant enn boa. Pa fasil ar zot.

Bann gran dimoun lerla konsey moi pa perdi letan ar desin boa avek lelefan vizib ousa invizib dan so vant me okip sirtou zeografi, istoir, arismetik ek grammer. Akoz samem, ler mo ti ena si-zan mo ti abandonn posibilite vinn enn gran pint. Mo de premie desin ti fel dapre bann gran dimoun. Sa zot pa konpran nanye e nou zanfann nou fatige nek explik zot tou zafer.

Mo ti oblize soizir enn lot metie: aprann pilot avion. Dan avion mo finn al boukou landroi dan lemonn. Bizin aksepte zeografi ti finn bien ed moi. Enn sel kout gete mo ti kapav kone sipa mo avion ti lor Lasinn ousa Arizona. Sa mari serye kan ou finn perdi sime dan fernoir.

Koumsamem, dan mo lavi mo finn zoinn enn ta dimoun serye. Mo finn pas boukou letan ar bann gran dimoun. Mo ankor koir pa fasil ar zot.

Parfoi kan mo ti koir ki mo ti finn zoinn enn gran dimoun inpe korek, mo ti montre li mo

premie desin ki mo gard toultan ar moi. Enn ti tes! Me toultan mo ti pe gagn mem repons:
"Enn sapo sa!" Kan sa ti arive, mo ti refiz koz lor serpan boa, lafore vierz, ousa zetoil.
Mo ti rant dan so zoue. Mo ti koz zoue kart, golf, politik ek kravat. E gran dimoun la ti
satisfes parski li ti zoinn enn zennom rezonab.

Sapit 2

Ala kifer mo ti pe viv tousel san vre kominikasion ar lezot ziska ki enn zour, ena si-zan desela, mo ti gagn enn pann dan dezer Sahara. Enn zafer ti kase dan mo moter. Pa ti ena ni mekanisien, ni pasaze. Tousel mo ti pe bizin debrouy mo difil ar enn pann serye. Li ti enn kestion lavi-lamor. Ti ena dilo pou forse wit zour.

Premie soir la, mo ti dormi lor disab, loin-loin, plis ki mil mil ar sivilizasion. Mo ka ti pir ki enn nofrazie lor enn rado omilie enn losean. Aster sey mazinn sok ki mo ti gagne kan boner gramatin, enn lavoi kas mo somey.

- Tonton, desinn enn mouton pou moi!

- Hin!

- Desinn enn mouton pou moi ...

Mo dibout brit vadire loraz ti finn tom lor moi. Mo frot mo lizie detroi foi. Pa manti, divan moi ti ena enn tibout bonom extra ki ti pe fixe moi. Pli tar mo ti sey fer so portre. Bien maf! Normal! Bann gran dimoun ti touy mo talan pint. Depi laz si-zan, apart lelefan vizib ek invizib dan vant boa, mo pa ti konn fer nanye.

Mo lizie ouver gro ler mo ti trouv sa espes mirak la. Pa bliye ki mo ti plis ki mil mil distans depi sivilizasion. Alor dir moi kimanier mo tibout bonom pa ti paret perdi sime, fatigue, fin, soif ousa per. Pa koir li ti kouma zanfan abandone omilie dezer, mil mil distans depi sivilizasion. Ler mo reysi koze, mo ti dir li:

- Me ki to pe fer la tibonom?

Li ti repet mem parol, lantman me serye-serye:

- Tonton, desinn enn mouton pou moi.

Kan sitiasion tayt, pa kapav kil parad. Tousa paret fouka net. Plis ki mil mil distans depi sivilizasion, kan lamor pe fer letour, ki ti mo fer? Mo ti tir enn fey papie ek enn plim dan mo pos. Lerla mo rapel ki apart zeografi, istoir, arismetik ek grammer mo fos dan tou lezot. E mo ti dir mo tibout bonom (Mo pa kasiet mo ti agase) ki mo pa ti konn desine. Li ti reponn:

- Pa fer nanye, tonton. Desinn enn mouton pou moi.

Kouma zot kone, mo pa ti konn desinn enn mouton. Alor mo refer mo premie desin: enn lelefan invizib dan vant enn serpan boa. Ala sok lor moi! Tibout bonom fann ar moi.

- Non! Non! Mo pa'le enn lelefan dan enn boa. Enn boa li danzere. Enn lelefan bar tro boukou plas. Kot moi peyna boukou plas. Mo bizin enn mouton. Ale tonton, desinn enn mouton pou moi.

Mo ti desinn enn mouton. Li ti get li bien, lerla:

- Non, li tro malad. Fer enn lot.

Mo fer enn lot.

Mo ti kamoid fer enn ti sourir, vadire li pa'le mo gagn latet:

- Tonton! Pa enn mouton sa! Enn bouk sa! Gete, li ena korn ...

Mo ti refer desin la me li ti rezet li kouma lezot:

- Li tro vie tonton. Mo'le enn ki pou viv lontan.

Pou fini kourt ar li parski mo ti prese pou demont mo moter, mo grifonn enn kes ar troi ti trou.

- To mouton dan kes la.

Alala! Piti la so figir ti eklere ar boner.

- Samem ki mo ti ole. ... To koir li manz boukou lerb?

- Kifer?

- Kot moi peyna boukou plas.

- Pa traka, mo'nn donn toi enn bien tipti mouton.

Li ti yam desin la bien.

- Mo pa trouv li tipti, moi. ... Ayozoto! Li finn dormi ...

Ala kimanier mo ti zoinn mo Ti-Prins.

Sapit 3

Ti pran moi boukou letan pou konpran kot li ti sape. Ti-Prins ti pe poz boukou kestion me ti zoue sourd ler mo ti poz li kestion. Detroi mo sap parsi-parla ti met moi lor lapis. Par ekzanp ler li ti trouv mo avion (pa kont lor moi pou mo desinn mo avion; tro konplike pou moi) li ti dimann moi:

- Ki ete sa zafer la?

- Pa enn zafer sa. Li avole. Samem apel avion. Mo avion sa.

Mo ti fer mo fezer montre li mo kapav anvole. Ki li dir ou koir?

- Alor, to finn sap dan lesiel, tonbe?

Dir ou mo ramas mo lake.

- Inpe koumsa!

- He, mari komik!

Ti-Prins larg enn riye inosan. Mo manz mo kou. Mo pa dakor ki kikenn pran mo problem anbadinaz. Lerla li dir:

- Alor toi'si to sort dan lesiel! Dan ki planet to viv?

So parol ti ekler mister ki ti finn amenn li isi e direk-direk mo poz li enn kestion:

- To sort dan enn lot planet?

Komdabitid, li ti fou moi sek. Bouz-bouz so latet dousman, li fixe mo avion.

- Tou manier ar enn zafer koumsa to pa kapav sorti loin. ...

Pandan enn bon bout letan, li ti voyiaz dan so prop lespri e rant dan rev. Pli tar li tir mo mouton dan so pos e koumans admir so trezor.

Met ou dan mo plas. Mo ti anvi tir linformasion lor 'bann lezot planet'.

- Kot to sape mo ti bonom? Kot to reste? Kot to'le amenn mo mouton?

Li ti pran boukou letan pou sorti dan so silans meditatif:

- Li korek sa kes ki to finn donn moi; asoir li kapav dormi ladan.

- Biensir! Si to fer bon, mo pou donn toi enn lakord pou atas li dan lazourne e enn pike 'si.

- Atas li? To komik tonton.

- Si to pa atas li, li pou al trene e li kapav perdi.

Ala li reriye!

- Me kot to'le li ale?

- Ninport kotsa. Droit divan li.

Ti-Prins revinn serye.

- Kaspalatet! Peyna boukou plas kot moi.

E ar enn ti tristes dan so lavo li kontinie:

- Tou manier si li mars droit divan li, ... li pa kapav al loin kot moi.

]

Sapit 4

Dan mem fason mo ti aprann enn lot zafer. Planet kot li ti sorti pa ti pli gran ki enn lakaz. Sa pa ti drol pou moi. Mo ti kone ki apart bann gran planet kouma Ter, Zipiter, Mars, Venis - bann planet ki ti ena nom - ti ena enn ta ti planet, parfoi telman tipti ki mem ar teleskop ti gagn taksion trouv zot. Kan enn astronom dekouver enn, li donn li enn nimero. Par egzanp li pou apel li 'asteroid 3251'.

Mo bien koir ki asteroid kot Ti-Prins ti sorti apel B 612. Sa asteroid la ti dekouver an 1909 par enn astronom Tirk.

Li ti prezant so dekouvert ar gran tamtam dan enn Kongre Internasional Astronomi. Me personn pa ti koir li akoz so labiyman Tirk. Ou kone bann gran dimoun la zot koumsamem sa.

Me B 612 so repitasion ti sov kan enn diktater Tirk ti defann dimoun so pei met linz Tirk e obliz zot met linz Lerop. Sinon latet sote! Astronom la ti refer prezantasion so dekouvert an 1920. Sannkoutla li ti met kostim-kravat. Mirak! Tou dimoun ti aplodi li.

Si mo finn donn zot detayman lor asteroid B 612 e mo finn donn so nimero se parski bann gran dimoun kontan nimero. Kan ou dir zot ou ena enn nouvo kamoid, zame zot poz kestion ki bizin. Zot pa pou dimann ou: "Eski li ena zoli lavoi? Ki zoue li kontan zoue? Eski li fer koleksion papiyon?" Non. Zot pou dimann ou: "Ki laz li ena? Komie frer li ena? Ki so poi? Komie so papa gagne par moi?" Sa donn zot linpresion ki sa bann detay la fer zot konn dimoun la. Si ou dir bann gran dimoun: " Mo finn trouv enn zoli lakaz an brik roz ar fler zeraniom lor bor lafnet ek pizon lor so toi" zot pa fouti trouv li dan zot latet. Nek dir zot: "Mo'nn trouv enn lakaz ki vo enn milion rounpi." Desouit zot pou kriye: "Sirman bien zoli."

Alors, si ou dir zot: "Mo donn zot prev ki Ti-Prins ti ekziste: li ti en ti bonom mari gayar; li ti kontan riye; li ti ole enn mouton. Kan enn ti bonom pe rod enn mouton se ki li

ekziste, non" zot pou sakouy zot latet, dir ou aret radote kouma zanfán.

Me si ou dir zot: "Ti-Prins sorti dan asteroid B 612", la zot pou fou ou lape. Zot koumsa. Ki pou fer! Nou bann zanfán, nou bizin sey konpran bann gran dimoun.

Nou ki konpran lavi, nou movi ar nimero. Mo ti pou kontan kapav koumans mo zistoir kouma zoli zistoir pou zanfán. Ala kouma mo ti pou kantan koumans li: " Enn foi dan enn pei ti ena enn ti garson ki ti apel Ti-Prins, ki ti viv lor enn planet pa pli gro ki li. Li ti pe rod enn kamoid..." Si ou konpran lavi, sa fason rakont zistoir la ti pou mari korek.

Mo pa kontan dimoun lir mo liv lao-lao. Mo leker fermal kan mo rakont mo souvenir. Si-zan desela mo ti kamoid ti ale ar so mouton. Mo pe sey dekrir li pou ki mo pa bliye li. Vilin sa, bliye enn kamoid! Pa fasil sa gagn enn vre kamoid. Pir! Mo kapav vinn kouma bann gran dimoun ki nek kontan sif. Akoz samem mo finn aste kreyon, pinso ek boit lapintir. Mem mo vie mo pe reaprann desine. Pa fasil mo dir ou! Sirtou ki dan lepase mo ti fer zis de desin: lelefan invizib ek vizib dan vant serpan boa. E sa lepok la mo ti ena zis si-zan. Mo pou sey trap so resanblans me pa tro sir ki mo pou kapav. Premie desin korek me deziem enn flop. Enn kou Ti-Prins tro gran, enn kou li tro tipti. Mo nepli bien rapel kouler so linz. Touk-touk parsi, touk-touk parla, mo sey debrouy-debrouye. Sir-sir mo pou rat detay inportan. Pa gard dan leker! Mo ti kamoid pa ti kontan donn explikasion. Li ti koir mo ti kouma li. Me malsans pou moi, mo pa konn get mouton andan kes. Mo finn vinn inpe kouma gran dimoun. Mo pe vieyi.

Sapit 5

Sak zour mo ti pe aprann enn ti zafer lor sa planet la, lor so depar, lor so voiyaz.
Linformasion ti pe rantre dousma-dousma, parfoi san atann. Koumsamem mo ti aprann
lor troiziem zor, ki ti ariv bann pie baobab.

Sannkoutla, grasa mouton ki lakle kase. Enn kout sek, koumadir kiksoz pe manz so
krann, Ti-Prins ti poz moi kestion:

- Vremem mouton manz bann ti pie?
- Wi, bien vre.
- Enn bon nouvel sa!

Mo pa ti bien konpran kifer li ti sitan inportan ki mouton manz ti pie. Ti-Prins pa donn
moi letan:

- Si koumsa, li pou manz pie baobab 'si?

Mo dir mo Ti-Prins ki pie baobab li pa tipti plant me gran pie, pli gran ki legliz. Mem si li
amenn enn troupo lelefan ar li zot pa pou reysi fini enn sel pie baobab.

Zimaz enn troupo lelefan fer Ti-Prins kas enn gran riye:

- Pou bizin met zot enn lor lot...

Lerla li ti fer moi enn remark bien malin:

- Enn pie baobab li pa ne gran; li tipti avan.
- Dakor! Me kifer to'le mouton manz ti pie baobab?

Li ti reponn moi: "Normal, non!" parski dan so lozik tou ti mari kler. Me moi mo ti bizin fer koustik dan mo lespri pou konpran.

Li sinp! Lor planet Ti-Prins, kouma lor tou lezot planet, ti ena bon kouma move lerb. Bon lerb ti larg bon semans; move lerb move semans. Me semans li dormi invizib dan vant tied later ziska ki enn zour kan so ler vini, so somey kase, li kas pares, tir latet andeor, larg enn ti brin lerb ver timid-timid ki lev latet ver soley. Si brin lerb la li enn ti pous radi ousa rozie, nek ena pou les li trankil. Me si se move zerb ki pe pouse, vit-vit bizin aras li avan li fer fraka. Lor planet Ti-Prins semans baobab ki ti pe fer masak. Par ta semans maler ti pe dormi dan vant tied later. Si pa dekouver li atan, bel zavari. Planet la toufe; bann rasinn rant partou ziska ki planet la, si li bien tipti, eklate.

"Disiplinn li inportan. Kan nou finn fini fer nou toilet gramatin, nou bizin fer toilet nou planet. Nou bizin fer zefor ras bann zenn pous baobab kouma nou remark zot prezans parski ler zot bien zenn zot resanble rozie. Tavay la rann me fasil."

Enn zour li ti mem konsey moi travay dir pou fer enn zoli desin pou fer sa lide la rant bien dan latet bann zanfan lor mo planet. " Ler zot voiyaze enn zour sa pou bien ed zot. Li fasil dir dime mo pou fer li! Me baobab pa les ou gagn bar. Mo konn enn planet kot ti ena enn gro pares. Li pa ti pran kont troi ti pie baobab. Rezilta..."

Ar led Ti-Prins mo ti desinn planet la. Mo pa kontan pres moral. Me baobab telman danzere sirtou si ou finn perdi lor enn asteroid ki mo oblize sanz mo labitid. Ala mo dir zot: "Zanfan, tansion baobab!" Pou warning mo bann kamoid lor treboul deryer zot laport, deryer mo laport, mo ti met mo tou dan sa desin la. Mesaz la ti bien-bien inportan. Mo sir ou pou dimann moi: kifer dan sa liv la pa ena desin osi peper ki desin baobab? Bien sinp. Mo'nn seye me abba. Kan mo ti pe desinn baobab mo ti santi zafer la serye.

Sapit 6

Ah! Ti-Prins, mo finn, tigit par tigit, konpran to tristes-solitud. Pandan bien lontan, zis kouse soley ti kas monotoni to lavi. Mo ti konpran sa gramatin katriyem zour ler to ti dir moi:

- Mo kontan get soley kouse. Tonton, amenn moi get soley kouse.
- Bizin atann.
- Atann!
- Bizin atann soley kouse.

To ti trouv drol dabor. Ansouit to ti riy tomem. E to ti dir moi:

- Mo bliye mo pa kot moi.

Li vre ki, kan midi sone dan Lamerik, dan Lafrans soley pe kouse. Tou dimoun konn sa. Si enn Amerikin kapav sort Lamerik al Lafrans dan enn minit li pou trouv soley kouse. Malsans, Lafrans bien loin ar Lamerik. Me lor to ti planet to nek ena pou bouz to sez detroi pa e get soley al dormi kantite foi ki to ole.

- Enn zour mo ti get soley kouse karantroi foi

Inpe pli tar to ti azout sa parol la:

- To kone tonton ... enn dimoun tris kontan get soley kouse...
- Sa zour la ... to ti bien-bien tris, non?

Ti-Prins ti chomtayt.

Sapit 7

Sinkiem zour, touzour akoz mouton la, sekre dan lavi Ti-Prins ti mont alasirfas. Sek-sek li ti dimann moi, vadire li ti finn reflesi lor la boukou letan:

- Enn mouton, si li manz bann ti plant, li osi manz bann fler?
- Enn mouton manz tou lor so sime.
- Mem fler ki ena pikan?
- Anhan! Mem fler ki ena pikan.
- Alor, ki serti ena pikan?

Mo pa ti konn repons la. Mo ti pe konsantre lor enn boulon tro sere ki mo ti pe sey devise. Mo ti pe trakase parski pann la ti paret boukou plis serye e stok dilo ti pe diminie tro vit.

- Kifer ena pikan?

Kan Ti-Prins ti poz enn kestion, li ti pou ale mem ziska li gagn so repons. Kouma mo boulon ti pe manz mo krann, mo ti nek dir li ninport:

- Pikan pa vo nanye. Ena fler kontan fer mesanste.
- Aan!

Me apre enn ti peryod silans li ti flank moi dan mo figir ar enn ti doz egrer:

- Pa dakor! Bann fler zot feb ... zot inosan. Zot sey defann zot lavi kouma zot kapav. Pikan fer zot ennmi krake.

Mo ti res trankil. Mo lespri ti okipe: "Si sa boulon la kontinie fer fos mo pou fer li sote akout marto". Ti-Prins ti rederanz mo panse:

- To koir toi ki bann fler...

- Non, non! Mo pa koir nanye. Mo'nn fer ler. Moi mo okip zafer serye.

Li ti get moi ar sok lor so figir.

- Zafer serye?

Mo ti la divan li, enn marto dan mo lame; mo ledoi noir ar lagres ek disouif ti pe tripot enn zafer mari malang.

- To koz kouma bannla ... bann gran dimoun!

Mo ti inpe dekon me li pa ti kil parad. Li ti kontinie:

- To may-may tou ... to melanz tou!

Li ti klerman sap lor kal. So seve kouler lor ti pe fane dan divan:

- Mo kann enn planet kot ena enn Misie figir-rouz. Zame li finn santi parfin enn fler. Zame li finn admir enn zetoil. Zame li finn kontan person. Li pas so lavi azout enn sif ar enn lot. E tout lazourne li repet mem zafer: "Mo enn dimoun serye. Mo enn dimoun serye." E li gonfle kouma tekwa-medenn. Pa dimoun sa. Enn lastron plito.

- Enn ... ki zafer?

- Enn lastron!

Ti-Prins ti fini vinn blem ar lakoler.

- Depi plizier milion banane bann fler fabrik pikan. Depi plizier milion banane, malgre sa, mouton kontinie manz fler. E dapre toi li pa serye sey konpran kifer bann fler kontinie fabrik pikan mem si sa pa itil? Lager ant mouton ek fler pa serye? Li pa pli serye ki bann

gran kalkil Gro Misie rouz. Si mo konn enn fler ki peyna okenn lezot plas apart kot moi e ki enn ti mouton san kone, enn sel kou detrir li, sa pa inportan sa? Pa inportan!

Li ti vinn rouz net. Li kontinie:

- Si kikenn kontan enn fler ki inik dan galaksi, sa li ase pou ki li ere kan li admir milion par milion zetoil e li dir ar limem: "Mo fler kikpar dan liniver." Me si enn mouton manz fler la, li koumadir enn kout sek tou zetoil tingn. Sa pa inportan sa?

So lagorz ti sere, son aret sorti. Enn kou li koumans kriye-plore. Labrim ti fini leve. Mo larg tou zouti. Bliye marto, boulon, lasoif, lamor. Ti ena lor enn zetoil, enn planet, mo planet (Ter), mo Ti-Prins ki ti ena enn gro sagrin. Mo ti pran li dan mo lebra, balans-balans li pou konsol li. Mo ti dir li: "To fler pa andanze... Mo pou desinn enn mizelier pou mouton la... Mo pou desinn enn boukliye pou to fler ... Mo pou ... Mo nepli ti kone ki pou dir. Mo ti santi moi mari gos. Ki bizin fer pou tous so nam anlarm, pou kominik ar so tristes? Liniver larm li bien-bien misterye.

Sapit 8

Dousma-dousma mo ti koumans konn bien sa fler la. Lor planet Ti-Prins ti toultan ena bann fler sinp ar enn sel ranze petal ki pa ti bar plas e ki pa ti deranz person. Gramatin zot lev latet dan lerb, tanto zot fonn. Me sa fler la ti germe apartir enn lagrin ki pa kone kot li sorti e Ti-Prins ti vey sa pous la depre parski li pa ti kouma lezot pous. Posib li ti enn nouvo varyete baobab. Me bien vit ti plant la ti aret grandi e ti koumans larg enn fler. Ti-Prins ti vey devlopman bouton la zouranzour e li ti sir li ti pou asiste nesans enn mirak. Me fler la pa ti prese pou sorti; dan so lanvlop ver li ti pe okip detay so bote. Li ti pe pran lapenn soizir kouler asorti; li ti pe okip so elegans ar boukou soinn; aziste so bann petal ar presizion. Li pa ti le sorti ramas-ramase kouma fler kokliko me ar lapo lis, poli ek zoli ki briye kouma lalimier. Pa manti, li ti mari alert. Li ti fer so toilet merveye pandan plizier zour e enn bomatin, zis kouma soley pe leve, li ti devoil so sekre. Li ki ti prepar so lantre ar otan lapenn, bay enn kou pou dir:

- Mo fek leve ... eskiz moi ... mo seve ankor sifone.

Ti-Prins pa ti kapav kasiet so admirasion:

- Ala ou zoli la!

- Pa manti! Fler la azoute: Remarke, mo finn ne anmemtan ki soley.

Ti-Prins ti fini konpran ki li ti inpe vantar me pa fer nanye parski li ti plin so nam.

- Finn preske ler pou nasta; pa bliye ki mo la.

Ti-Prins, ti gagn latet; li al sers enn larozoir dilo fre. Fler la ti pe fatig nou ti bonom ar so vantardiz inpe malsin. Enn zour par ekzanp, lor so kat pikan li ti dir Ti-Prins:

- Les zot vini, sanse tig ar grif.

- Peyna tig isi. Tou manier, tig pa manz lerb.

- Eh Misie, rapel bien, mo pa enn lerb, moi!
- Sori!
- Tig pa fer moi per ... Me mo deteste kourander. Ou peyna enn paravan?

Ti-Prins ti panse ki li bien drol sa, enn plant ki deteste kourander. Sa fler la li ti bien anmani.

- Asoir ou bizin met moi anba enn bol transparan. Fer tro fre isi. Mank konfor. Kot mo sorti ...

Li ti oblize aret so zistoir. Li ti ateri kouma enn lagrin. Peyna sime li ti konn lezot lemonn. Pou kasiet so dekonserte parski finn may li pe koz manti, li tous touse forse pou fer koir ki Ti-Prins antor si li ti pe gagn lerim:

- Kot paravan la?
- Mo ti pe al serse me ou ti pe koz ar moi.

Li fors touse pli for pou fer Ti-Prins santi koupab.

Ti-Prins, malgre so lamour sinser ti koumans ena doutans. Li ti finn donn valer bann parol anler e aster so leker ti pe soufer. Enn zour li ti dir moi:

- Mo pa ti bizin ekout li; fode zame ekout bann fler. Bizin admir zot, santi zot. Mo fler ti pe parfim mo planet me mo pa ti konn get so bon kote. Sa zistoir grif la, olie fer moi manga, ti doitet ranpli moi ar bon santiman, ar tandres.

Li ti kontinie:

- Mo pa ti konpran seki bizin. Mo ti bizin ziz so aksion, pa so parol. Li ti pe parfim mo liniver, ekler mo lespri. Mo'nn mal fer sove. Deryer so bann ti manigans, ti ena boukou lafeksion. Wey! Difisil pou konpran fler. Mo ti tro zenn pou konn donn lamour.

Sapit 9

Mo koir li ti servi bann zoizo sovaz migrater pou kit so planet. Gramatin avan so depar, li ti met lord partou lor so planet. Ar boukou soin li ti ribor bann volkan anaktivite. Ti ena de volkan anaktivite. Sa ti bien pratik pou sof manze gramatin. Ti ena osi enn volkan mor me kouma Ti-Prins ti kontan dir, zame sir ar zot. Alor li ti prefer ribor osi volkan mor la. Enn volkan ki bien ribore, so laflam li dou ek regilie. Li pa pete ousa kras dife. Enn volkan li kouma lasemine lizinn. Malsans pou nou lor later nou tro tipti pou ribor nou volkan. Akoz samem nou gagn enn ta traka ar zot.

Ti-Prins ti osi ras bann nouvo pous baobab. Ti ena tristes dan so leker parski kikfoi dernie foi li ti pou fer sa. Me sa gramatin la, tou so bann louvraz normal ti ena enn bon gou. E kan ler ti vini pou aroz so fler enn dernie kou e met bol transparan pou protez li, li ti santi for enn lanvi plore.

- Salam, li dir so fler.

Fler la chomtayt.

- Salam! Li ti repete.

Fler la ti tous enn kou. Pa koir li ti gagn lerim. Fler la ti dir li:

- Mo'nn fane. Pardonn moi. Sey viv ere.

Ti-Prins ki ti pe atann parol repros pa'le koir so zorey. Bol transparan dan lame, li diboute kouma enn gounga. Pa fasil pou konpran kot otan zantiyes sorti. Fler la ti dir li lerla:

- Me wi, gate, mo kontan toi. Mo move manier finn gat tou. Pa fer nanye. To'si to'nn fane to kone? Sey trouv to boner lot kote. Zet bol la. Nepli nesaser.

- Me labriz ...

- Pa koir mo'nn gagn lerim. Toumanier ler fre pou bon pou moi. Pa bliye! Mo enn fler.

- Bann zaimo ...

- Les seni vinn kot moi. Sa pou permet moi trouv papiyon. Tann dir zot mari zoli. Mo pou bizin konpagni. To pa pou la toi. Bann gro bebet? Dir zot vini. Mo pa per zot. Pa bliye, mo ena mo grif.

Naivman li ti montre Ti-Prins so kat pikan. Lerla li ti azoute: - Aret kol-kol ar moi. To'nn deside pou ale. Ale!

Li pa ti'le ki Ti-Prins trouv li pe plore. Li ti ena so fierte fler.

Sapit 10

Li ti pas par rezion kot ti ena asteroi 325, 326, 327, 328, 329 ek 330. Li ti vizit zot enn par enn pou pas letan ek pou aprann.

Lor premie ti ena enn leroi. Li ti pe sieze lor so tronn sinp me roiyal dan so manto rouz ek dekore ar fourir blan. Ler li ti trouv Ti-Prins li ti koz enn kou for:

- Anfin enn sibaltern!

Ti-Prins ti gagn sok: "Kimanier li rekonet moi. Zame li pa finn trouv moi avan."

Seki Ti-Prins pa ti kone se ki pou tou bann leroi, lavi bien-bien sinp. Tou dimoun zot sibaltern.

Leroi la sot lor so lasans pou anfin montre so lotorite kikenn:

- Vinn pre isi pou mo kapav voir toi bien.

Ti-Prins rod enn plas pou asize me imans manto roiyal ti finn bar tou plas. Li ti oblize res dibout e kouma li ti bien fatigue, li ti koumans baye.

- Zennom, ou pa kone pa gagn droi baye divan mo mazeste mazestie. Enn lord sa, aret baye!

- Mazeste, pardonn moi. ... Mo'nn voiyaz tout lanouit san dormi.

- Si koumsa, mo donn toi lord baye. Baye mo dir! Les mo analiz bayman.

Douk lor Ti-Prins. Baye pa'le sorti.

- Pe seye mem, pa pe kapav.

Leroi ti refiz perdi poin.

- Si koumsa, mo donn toi lord baye kan to kapav.

Ti kler ki Samazeste ti pe gagn kongolo. Li ti konn so prerogativ parker e pa ti toler dezobeisans. Me malgre so pouvoir absoli, li ti bon e so lord ti rezonab. Zame li pa ti pou dimann so zeneral anvole kouma enn zoizo. Ti-Prins dimann li timidman:

- Eski mo kapav asize?

Lerla leroi ti avans so manto inpe pou fer enn ti plas e li ti dir Ti-Prins:

- Mo donn toi lord asize!

Ti-Prins pa ti pe gagn tro konpran. Planet la ti mari tipti. Ki serti ena enn leroi. Peyna lezot dimoun.

Ti-Prins ti dimann li:

- Mazeste, kapav poz enn kestion?

- Mo donn toi lord poz kestion.

- Kisannla ou gouverne?

Leroi ti reponn san tike:

- Mo govern tou.

- Tou?

Ar enn ti mouvman so lame, leroi ti fer konpran ki li leroi tou: so planet, lezot planet, bann zetoil.

Ti-Prins dimann li:

- Tousa?

- Wi tousa.

Li pa ti zis ena pouvoir absoli me osi pouvoir iniversel.

- Bann zetoil ekout ou?

- Normal! Isi nou pa toler indisciplin.

Extra sa kalite pouvoir la! Si ti-Prins ti ena sa, li ti pou asiste pa karannkat me soisanndouz, san, de san foi soley kouse san mem bouz so sez enn ti pous. Kouma li ti pe santi enn ti santiman tris ler li ti pans so planet, li ti pran kouraz pou dimann leroi enn faver:

- Mo anvì get soley kouse ... fer mo leker kontan ... dir soley kouse.
- Si mo dir enn zeneral anvole kouma enn papiyon, ousa ekri enn trazedì ousa anvole kouma enn zoizo e ki zeneral la refiz ekzekit lord la kisannla ant moi ek li ena tor?

Ti-Prins ti dir li kare-kare:

- Ou Mazeste.
- To'nn trouve. Enn lord li bizin rezonab, pa dimann inposib. Si to dimann enn lepep al zet so lekor dan lamer, pou ena revolision. Mo kapav expek obeisans selman si mo lord rezonab.

Kouma zot kone Ti-Prins kan li poz enn kestion li pa large tank li pa satisfè.

- Lord pou soley kouse?
- To pou gagn to kouse-soley kan dan mo sazes, konesans ek experyans, so ler vini.

Ti-Prins ti dimann li:

- Kan?
- Kan ... kan .. Les mo get enn kou... dan mo gran kalandriye ... kan ... kan ... Alalila! Se soir a Sesoir a set ... er ... karant. To pou trouve, monoir, kimanier soley ekout mo lord.

Ti-Prins ti bay enn gran kou. Li ti bien anvì get soley kouse. Apre li ti pe koumans plin:

- Mazeste, mo koir mo bizin ale aster.
- Non, pa ale! Reste! Reste, mo fer toi vinn minis.
- Ki minis?

- Minis lazistis.
- Me peyna personn pou zize.
- Ki kone. Kapav ena. Mo pa'nkor vizit partou. Mo bien vie; peyna plas pou roul enn karos; lorla mo pa kapav marse.

Ti-Prins ti vers enn kou kat kote:

- Mazeste, mo kapav konfirme peyna personn.

Leroi ti reponn li:

- Be to va ziz tomem. Fasil ziz lezot. Difisil pou enn dimoun ziz limem. Si to reysi savedir to enn jak, enn saz.
- Mo kapav ziz momem ninport ki kote. Pa nesese mo res isi.

Leroi zame ti pou aksepte pran perdi.

- Atann! ... Atann!. Mo rapel bien ki kikpar dan mo planet ena enn vie lera. Asoir tann li fer tapaz. Alalila! To va ziz sa lera la. Tanzantan to va kondann li amor, grasie li, rekondann li amor etsetera lera, lera. Pa kapav avoy li manze. Pa bliye, ena enn sel.
- Inposib! Mo kont lapenndemor. Salam!
- Atann! Ki to prese?

Kouma Ti-Prins ti fini pare pou so depar, li pa ti'le fer leroi la gagn kabo:

- Mazeste, si ou'le ki mo obeir ou, donn moi enn lord rezonab. Par egzanp donn moi lord fonn depi isi toutsouit. Rekta dan lamanier, faypat sankler!

Kouma leroi ti pe res trankil, Ti-Prins, enn ti sagrin dan leker, ti pran sime ale. Leroi ti enn malin:

- Bon! Mo pe nom toi anbasader.

Li ti pran poz otoriter. Pandan so voiyaz, Ti-Prins ti panse dan so leker: "Bann gran dimoun, zot bien bizar."

Sapit 11

Deziem planet la ti abite par enn vantar. Kouma li trouv Ti-Prins depi loin mem, li dir ar limem:

- Aha! Enn manm mo fannkleb!

Pou misie vantar tou dimoun ti oblize admir li. Ti-Prins ti dir li:

- Bonzour misie, ala ou sapo drol la!

- Se pou salie mo bann admirater. Me malsans personn pa pas par isi.

Ti-Prins pa ti pe konpran nanye:

- Hin!

- Tap lame, to pou gete.

Ti-Prins ti tap lame e misie vantar tir so sapo, fer enn signdetet. Nou ti kamoid ti gagn li bonn. Sak foi li ti tap lame, misie vantar tir so sapo, fer signdetet.

- Matinva! Isi plis lagam ki lor planet leroi.

Me apre sink minit li ti plin.

- Si mo'le sapo la tonbe, ki fale fer?

Misie vantar fou li sek. Ou kone, bann vantar tann zis flatiri. Li ti dimann Ti-Prins:

- Eski vre-vremem ou admir moi boukou, boukou, boukou?

- Ki vedir admire?

- Savedir momem pli zoli, pli bien abiye, pli ris, pli intelizan lor sa planet la.

- Me ena zis toi isi!

- Pa fer nanye. Admir moi kanmem.

- Ok, mo admir toi.

Ti-Prins pa ti gagn enn ale ar li. Li sakouy so latet dousman, li dir dan so leker: "Sa bann gran dimounn la, ala zot bizar la!". Vit-vit li ti kit planet la.

Sapit 12

Troiziem planet ti abite par enn laraker. So vizit ti mari kourt me ti fer Ti-Prins vinn tris. Li ti trouv laraker la trankil divan enn ta boutey vid ek enn ta boutey plin.

- Ki to pe fer?

Li ti reponn kouma enn zako sagrin:

- Mo pe boir enn tipti.

- Kifer to boir larak koumsa?

- Pou bliye.

- Ki zafer to rod bliye?

Ti-Prins ti pe kouvans sagrin li. Misie laraker ti bes so latet ler li ti pe koze.

- Pou bliye mo laont.

- Kifer to onte?

- Akoz mo tro boir.

Li ti kler ki misie la ti finn deside pou aret koze. Ti-Prins ti realize ki li ti bizin tir. Touse ti pe manz so krann pandan so voyaz: "Pappa O! Sa bann gran dimoun la, zot bizar depas kad. Fouf!"

Sapit 13

Lor katriyem planet ti ena enn biznesmenn. Sa misie la ti telman bizi ki li pa ti mem lev so latet ler Ti-Prins ti arive. Nou ti bonom dir li:

- Bonzour! Ou sigaret finn tingn.

- Troi ek de fer sink. Sink ek set douz. Douz ek troi kinz. Kinz ek set vennde. Vennde ek sis vintouit. Pa gagn letan realim li. Vennsis ek sink tranteenn. Fouf! Total: Sink san enn milion sis san vennde mil set san tranteenn.

- Sink san milion koi?

- Hin! To ankor la toi? Sink san enn milion ... Mo nepli rapel. Ayo, mo ena telman travay. Moi, mo serye moi. Mo pa perdi letan ar gonaz. De ek sink set ...

Nou konn Ti-Prins. Kan li ti finn chombo kiksoz, li pa ti large.

- Sink san enn milion koi?

Biznesmenn la lev latet:

- Depi sinkannkat-ran mo viv isi lor sa planet la. Zis troi foi finn deranz moi. Premie foi, ena vennde-zan, enn kankrela volan, sorti sipa ki kote, ti koumans fer so dezord. Fer moi fer kat fot kalkil. Deziem foi, ena onz-an, douler rematis chom moi napa les sape. Mo pa fer ase lekzersis. Pa gagn letan pou perdi. Get sa! Mo serye moi. Troiziem foi ... se asterla. Ki mo ti pe dir? Ah wi. Sink san enn milion.

- Milion koi?

Biznesmenn la ti koumans konpran ki so viziter ti pou tas ar li kouma pis.

- Milion ti zafer ki nou trouve dan lesiel.

- Bann mous?

- Non, non! Bann ti zafer ki briye.

- Bann mous dimiel?

- Non, bann ti zafer dore ki fer bann pares reve. Moi mo serye. Pa perdi letan reve.

- Aaan! Bann zetoil.

- Samem! Bann zetoil.

- Ki to fer ar sink san milion zetoil?

- Sink san enn milion sis san vennde mil set san tranteenn. Moi mo serye moi. Mo pa koz apepre.

- Ki to fer ar sa bann zetoil la?

- Ki mo fer?

- Wi.

- Nanye. Mo dibien sa.

- Zetoil to dibien?

- Wi.

- Me mo fek zoinn enn leroi ki ...

- Leroi pa posede, li gouverne. Sa enn lot zafer sa.

- Ki benefis to gagne ar to dibien?

- Zot fer moi vinn ris.

- Ki benefis ena ladan?

- Be mo aste nouvo zetoil.

Ti-Prins ti pe dir limem: "Sannla la li rezone parey kouma mo kamoid laraker deleryom."

Me li ti kontinie poz kestion:

- Kouma aste zetoil?

Biznesmenn la ti pe kouvans manga:

- Zetoil pou kisannla?

- Pa kone. Pou personn.

- Kler! Zot pou moi parski mo premie ki ti dir zot pou moi.

- Koumsa?

- Be! Si to trouv enn diaman ki pa pou personn, obligatoirman li pou toi. Si to dekouver enn lil ki pa pou personn, li oblize vinn pou toi. Si kikenn anpremie gagn enn lide, li deklar li, li patant li. Li vinn so propriyeter. Mo finn vinn propriyeter bann zetoil parski momem premie ti gagn lide pou deklar zot kouma mo dibien.

- Pa manti. Me ki to fer ar zot?

- Mo okip zot, kont zot, rekont zot. Fatigan. Me mo enn dimoun serye.

Ti-Prins pa ti gagn enn ale ar sa repons la. Li ti dir biznesmenn la:

- Moi, kan mo posed enn foular, mo met li otour mo likou, mo amenn li ar moi. Si mo posed enn fler, mo kas li, mo amenn li ar moi. Me kouma pou kas enn zetoil e amenn li ar ou.

- Mo met li dan labank.

- Mo pa konpran!

- Mo ekrir lor enn bout papie komie zetoil mo ena. Lerla mo ferm li akle dan enn tiroir.

- Samem tou?

- Pa bizin plis.

Ti-Prins ti dir limem: "Bien komik. Ase poetik me pa tro serye." Lor bann kiksoz serye

Ti-Prins so lide ti net diferan ar seki gran dimoun ti panse. Li ti azout detroi parol:

- Get sa! Moi mo ena enn fler. Mo aroz li toulezour. Mo ena troi volkan, mo ribor zot enn foi par semenn; mo mem ribor volkan mor. Ki kone! Seki mo fer bon pou mo volkan, bon pou mo fler. Me toi, ki debon to fer pou to zetoil?

Biznesmenn la ti ganase e Ti-Prins ti prefer tire trankil. Pandan so voiyaz li ti koz ar limem sanfason: "Baprebap! Pa fasil ar zot, sa bann gran dimoun la!"

Sapit 14

Sinkiem planet la ti mari drol. Limem ki ti pli piti ki tou. Ti ena zis ase plas pou enn ti lanpader miniskil ek enn gardien lanpader. Ti-Prins ti kas so latet pou konpran kifer kikpar dan lesiel, lor enn mari ti planet kot pa ti ena ni dimoun, ni sirkilasion, ti ena enn ti lanpader ek enn gardien lanpader ... me abba. Finalman li ti pe panse: "Kikfoi gardien lanpader la tok-tok. Me klerman li ti moins tok-tok ki leroi, misie vantar, biznesmenn ousa laraker-deler. So travay ti kapav ena enn ti valer. Sak foi li alim so lanpader, se vadire enn zetoil ki pe ne e sak foi li tingn li savedir li ler pou fler ek zetoil al dodo. Zoli louvraz! Zoli donk nesaser.

Ler li ateri lor planet la li ti bien poli anver gardien lanpader la:

- Bonzour, kifer to fek tingn to lanpader?
- Regleman! Bonzour
- Ki regleman?
- Bizin tingn mo lanpader. Bonsoir.

Li realim li.

- Kifer to finn realim li?
- Regleman.
- Mo pa pe konpran.
- Peyna pou konpran. Enn regleman se enn regleman. Bonzour.

E li retingn so lanpader. Lerla li souy so fron ar enn mousoir akaro rouz.

- Difisil sa travay la. Lontan li ti korek. Gramatin mo tingn, tanto mo alime. Pandan lazourne mo repoze, asoir mo dormi.
- Kifer finn sanz regleman?
- Pa finn sanze. Lane ale, lane vini, planet la so vites rotasion ogmante mem me regleman res parey.
- Ki arive?

- Li pe fer enn tour par minit. Nepli kapav repoze. Mo alime, tingn enn foi par minit.
- Pa dir moi! Savedir isi, dan enn zourne ena enn minit.

- Nanye pa drol. Depi enn moi nou pe koze.
- Enn moi?
- Wi. Trant minit, trant zour. Bonsoir.

E li ti realim so lanpader. Ti-Prins ti yam li bien. Li ti ena sinpati pou sa gardien lanpader la. Li ti souiv regleman rekta. Sa ti pe fer li rapel ki lor so prop planet li ti pe lasas kouse-soley zis par enn ti mouvman so sez. Li ti pe anvi ed so nouvo kamoid:

- Ena enn sime pou les toi repoze inpe.
- Koze, mo ekoute.

Li ti posibil anmemtan fidel ek pares. Ti-Prins ti kontinie koze:

- To planet li telman piti ki to kapav fer so letour si to fer troi pa. Si to mars ase lantman to pou res toultan dan soley. Si to'le repoze to nek ena pou mars lantman e pou fer lizour osi lontan ki to ole.
- Tas lor poto! Moi mo kontan dormi.
- Malsans!
- Ki pou fer? Bonzour.

E li ti tingn so lanpader. Ti-Prins dan so latet ti pe reflesi: "Mo sir toulezot, leroi, misie vantar, laraker-deler ek biznesmenn pou foud li me li, li mo kone li pa enn bachara. Li, omoin li toultan pe fer kiksoz pou lezot, pa pou limem." Li pous enn soupir. "Ar li tousel mo kapav fer kamoid. Malsans so planet bien tro tipti. Peyna plas pou de."

Anverite Ti-Prins ti atire sirtou par planet la so mil kat san karant kouse-soley par vennkat-rer.

Sapit 15

Siziem planet la ti dis foi pli gran. So abitan ti enn vie Gran Dimoun ki ti pe ekrir bann liv enorm.

Ler li ti trouv Ti-Prins li ti kriye:

- Hin, get sa! Enn explorater.

Ti-Prins ti al asiz kot so latab e sey regagn so souf. Pa bliye, li ti finn fer enn long voiyaz.

Vie Gran Dimoun la ti dimann li:

- Kot to sorti?

Ti-Prins ti poz li keston:

- Ki ete sa gro liv la? Ki ou fer isi?

Vie Gran Dimoun la ti dir li:

- Mo enn zoegraf.

- Ki ete sa, zeograf?

- Se enn savan ki kone kot lamer, larivier, lavil, montagn ek dezer ete.

- Mari interesan. Sa ou dir moi enn metie!

Lor vites li ti louk enn kou partou. Li ti bizin rekonet ki planet zeograf la ti mari inpresionan.

- Ou planet la extra inpresionan. Eski ena lamer?

- Pa kone.

- Montagn?

- Pa kone.

- Lavil, larivier, dezer?

- Pa kone.

- Me ou enn zeograf.

- Wi me mo pa enn explorater. Se pa travay zeograf al konte komie lavil, montagn,

larivier, lamer, oseau ou dezer ena. Enn zeograf li tro inportan pou al vakarn-vakarne. Li oblize res dan so biro. Me li resevoir bann explorater, kestionn zot, pran not zafer interesan. Kan ena zafer interesan li ordonn enn lanket lor karakter explorater la.

- Kifer?

- Enn explorater manter kapav koz katastrof dan liv zeografi. Parey kouma enn explorater ki tro kontan tap so grog.

- Pa dir moi!

- Normal! Enn laraker trouv doub. Kan ena enn montagn li, li pou trouv de.

- Ayo! Mo konn kikenn ki pou fer enn bien move explorater.

- Pa inposib! Kan nou sir ki kapav fer li konfians, lerla nou fer enn lanket lor so dekouvert.

- Al cheke lor sayt?

- Non, tro konplike. Explorater la bizin donn prev. Si li'nn dekouver enn gran montagn, li bizin amenn bann gro-gro ros.

Me enn kou, san atann li ti koumans emosione:

- Toi, to sorti loin. To'si to enn explorater. Dir moi kouma to planet ete.

Zeograf la ti ouver so rezis, ti fit so kreyon. Ekrir ar kreyon dabor e kan explorater la ti finn fini donn bann prev lerla ekrir ar plim ek lank. Li ti dir Ti-Prins:

- Koze, mo ekoute.

- Mo planet pa interesan. Li bien tipti. Ena troi volkan; de aktif, enn mor. Me kapav ena sirpriz.

- Sevre!

- Anplis mo ena enn fler.

- Fler? Kapav bliye!

- Kifer? Li zoli, mo fler.

- Enn fler li efemer.

- Ki vedir efemer?

- Enn liv zeografi, li enn liv extra bote ki zame demode. To'nn deza tann dir ki enn montagn finn sanz plas; to'nn deza tann dir ki enn losean finn sek? Seki nou touse vinn

eternel.

- Me enn volkan mor kapav bien revinn aktif. ... Ou pa finn dir moi ki vedir 'efemer'?

- Volkan mor, volkan aktif, tousa pou nou mem zafer. Se Montagn ki inportan. Li, li bouz fix.

Komdaditid, kan Ti-Prins ti chom kiksoz, large li pa ti pou large:

- Ou pa'nkor dir moi ki ete 'efemer'.

- Li vedir ki kiksoz li pa tini toultan. Enn zour pa enn zour li fonndos.

- Mo fler andanze pou fonn, disparet?

- Malerezman wi.

Ti-Prins ti koumans reflesi: " Mo fler li efemer. Apart kat pikan li pa ena nanye pou defann li. E moi mo finn abandonn li tousel lakaz. Li ti pe koumans regrete me li ti repran kouraz:

- Kot ou konsey moi ale depi isi?

- Al vizit planet Ter. Li ena enn bay repitasion.

Ti-Prins ti souiv konsey la me so fler ti res dan so latet.

Sapit 16

Se Ter ki ti setiem planet ki li ti vizite. Sa li pa ti enn ninport. Lor planet Ter ti ena san onz leroi, kalite lor kouler; ti ena osi set mil zeograf, nef san mil biznesmenn, set milion edmi laraker-deler, troi san onz milion vantar. Total apepre de miliar gran dimoun.

Pou ou gagn enn ti lide grander planet Ter, mazine ki avan invansion elektrisite, ti ena, lor tou bann kontinan met ansam, enn larme kat san soisannde mil sink san onz gardien lanpader.

Depi enn distans sa ti extra zoli pou gete. Mouvman sa larme la ti regle kouma enn bale dan teat. Premie dabor se bann gardien lanpader Ostrali ek Nouvel-Zeland ki ti koumanse. Zot ti alim zot lanpader e lerla zot ti al dormi. Lerla se bann gardien lanpader Lasinn ek Siberi ki ti rant dan sega e apre zot ti al kas enn poz dan koulis. Zot ti les lasenn ar bann ki dan Larisi ek Lenn. Apre bann Lafrik ek Lerop; apre bann Lamerik Disid; apre Lamerik Dinor. Zame zot ti rat zot tour. Spektak feerik!

Me dan Pol Nor ek Pol Sid ti ena enn sel gardien sakenn e nou de konper ti dan mangann diwana-mastana. Zot ti travay zis de foi par an.

Sapit 17

Kan nou'le fer linteresan parfoi nou oblize koz enn ti manti. Ler mo'nn koz lor bann gardien mo'nn ekzazere inpe. Sa kapav donn enn fos linpresion bann dimoun ki pa konn planet Ter. Anverite bann imin pa pran boukou plas lor planet la. Si nou met sa de miliar dimoun la enn akote lot kouma dan miting piblik, zot pou okip enn laplas vin mil par vin mil, pa plis. Pou ena ase plas pou zot tou lor enn ti lil.

Pa sey fer bann gran dimoun konpran sa, ou pou perdi ou letan. Zot koir zot mari inportan, ki zot tal zot personn kouma baobab. Konsey zot fer adision la. Zot kontan zoue ar sif; zot pou gagn jos. Me pa gaspiy letan fer devoir initil. Fer moi konfians plito!

Ler Ti-Prins ti debarke lor Ter, li ti gagn sok. Pa ti ena personn. Li ti koir ki li ti perdi sime dan lespas. Enn sans li trouv enn bag kouler lalinn bouze dan disab. Pou sey enn kou, li ti dir:

- Bonn-noui.

Serpan ti reponn:

- Bonn-noui.

- Siyouple, lor ki planet mo ete?

- Lor planet Ter ousa Later ... dan Lafrik.

- Be ... be, peyna dimoun lor Later?

- Isi nou dan dezer. Dan dezer peyna dimoun. Pa bliye, Later bien gran.

Ti-Prins ti al asiz lor enn ros e ti get lao dan lesiel:

- Kikfoi ena lalimier dan zetoil pou ki sak dimoun kapav trouv so prop zetoil. Get mo planet laba, zis lor nou latet. Ayo li loin!

- Me li zoli. ... Ki to finn vinn fer isi?

- Mo pe gagn problem ar mo fler.

- Aaannn!

- Kot bann dimoun? Lavi inpe tris-tousel dan dezer.

- Lavi kapav tris-tousel parmi dimoun 'si.

Ti-Prins fixe li pandan enn bon bout letan:

- To enn zaimo drol. To mins kouma mo ti ledoi.
- Me mo pli pouisan ki ledoi enn leroi.

Ti-Prins fer enn ti sourir.

- Pouisan? To peyna lipie ... to pa kapav voiyaze.
- Si mo'le mo kapav amenn toi pli loin ki enn navir kapav amenn toi.

Li ti nek tourn otour sevi Ti-Prins kouma enn brasle an-nor. Lerla li ti dir:

- Kan mo tous kikenn, li retoun later kot li ti sorti. Me toi to prop e to sorti dan enn zetoil
- ...

Ti-Prins ti res trankil. Serpan la ti kontinie:

- Mo sagrin toi. Toi ki feb ek frazil lor Later, planet granit. Si enn zour to anvi retourn dan to planet, vinn get moi. ... Mo pou ed toi ...

- Mo'nn bien konpran toi. ... Me kifer to toultan koz koze misterye?
- Mo fer mister vinn kler.

Sakenn ti tir so kote.

Sapit 18

Ti-Prins ti travers dezer e lor so sime li ti zoinn zis enn fler. Enn ti fler nanye ditou ar troi petal. Ti-Prins ti dir:

- Bonzour.

Fler la ti reponn:

- Bonzour.

Ar boukou polites Ti-Prins ti dimann li:

- Kot bann dimoun ete?

Fler la ti rapel ki enn foi li ti trouv enn karavann pase.

- Dimoun? Mo koir ena sis ou set. Bien lontan mo ti kroiz zot. Nepli kone kot zot ete.

Divan sarye zot. Zot peyna rasinn. Enn problem sa.

Ti-Prins ti desid pou tir:

- Salam.

- Salam.

Sapit 19

Ti-Prins ti mont lor enn montagn bien-bien ot. Avan sa, montagn ki li ti kone ti so troi volkan ki ti ariv oter so zenou. E souvan li ti pe asiz lor volkan mor la koumadir lor enn stoul. " Lor latet sa montagn la mo sir mo pou trouv planet la net e anmemtan tou bann dimoun." Me ler li ariv lao li ti zis trouv bann zegoui ros bien fite pe mont ver lesiel. Li sey koze:

- Bonzour.

Eko ti sort depi partou:

- Bonzour. ... Bonzour. ... Bonzour.

- Ou ki ou?

- Ou ki ou? ... Ou ki ou? ... Ou ki ou?

- Nou vinn dos. Mo peyna personn ...

- Peyna personn ... peyna personn ... peyna personn ...

Ti-Prins ti trouv sa drol: " Li dan douk sa planet la! Soi li sek net, soi li point net, soi li sale net. So bann abitan zot katorz vintwit. Zot nek repet seki dir zot. Kot moi mo ti ena enn fler. Kouma mo paret li ti koz ar moi."

Sapit 20

Apré ki Ti-Prins ti finn marse pandan lontan atraver dezer, laplenn ros ek lamer lanez, anfin li ti dekouver enn larout. Larout normalman amenn kot dimoun reste. Ti-Prins trouv enn zardin roz:

- Bonzour.

Bann roz ti reponn:

- Bonzour.

Ti-Prins ti get zot bien. Zot tou ti resanble so fler. Li trouv sa drol:

- Ki zot ete zot?

- Nou, nou bann roz.

Ti-Prins ti santi enn tristes may li. So fler ti dir li ki li ti inik dan liniver. La divan so lizie ti ena, dan mem zardin, mil fler parey. "Ayo, li pa pou kontan kone seki mo kone. Li pou touse for-for koumadir li pe mor pou pa perdi fas. Moi lor la mo pou bizin fer sanblan okip li serye-serye, tansion vremem li larg lekor, ale."

" Mo enn zokris. Mo ti koir mo enn jak parski mo fler ti inik, lergele li zis enn roz ordiner. Ki mo ena? Enn fler ki pa inik, troi volkan pa pli ot ki mo zenou, enn ladan finn kikfoi fini mor net. Mo enn bachara, pa enn prins."

Li ti zet so lekor lor lerb pou plore.

Sapit 21

Lerlamem enn renar ti vinn dan paraz. Li dir Ti-Prins:

- Bonzour.

Ti-Prins ti dir bonzour e li ti vir deryer anmemtan me li pa ti trouv person. Enn lavo ti dir:

- Mo la anba pie pom.

- Kisannla toi? ... Ala to zoli la!

- Mo enn renar.

- Vinn zoue ar moi. Mo bien-bien sagrin.

- Inposib. Mo pa aprivoize.

- Ki vedit sa?

- To pa dimoun isi toi. Ki to'le?

- Mo pe rod zoinn dimoun. Ki vedit aprivoize?

- Bann dimoun zot ena fizi. Zot lasas. Problem. Zot elve poul. Samem zot zafer prefere.

To pe rod poul?

Ti-Prins ti reponn non. Li ti azoute ki li ti pe rod kamoid.

- Ki vedit aprivoize?

Renar la reponn:

- Souvan dimoun bliye. Li vedit 'kre bann lien'.

- Kre bann lien?

- Get sa! Pou moi to zis enn ti garson parmi san mil ti garson. Mo pa bizin toi e toi'si to pa bizin moi. Pou toi mo zis enn renar parmi san mil renar. Me si to aprivoiz moi, mo pou bizin toi kouma to pou bizin moi. Pou moi pou ena enn sel kouma toi; pou toi pou ena enn sel kouma moi.

- Aaaah! Mo koumans gagn lizour. ... Ena enn fler ... mo koir li finn aprivoiz moi.

- Bien posib. Lor Later ki nou zoinn!

- Pa isi lor Later.

Renar la ti paret pa pe gagn konpran:

- Lor enn lot planet?
- Wi.
- Ena saser lor sa planet la?
- Non.
- Huum! Interesan. Ena poul?
- Non.
- Domaz. Nanye pa perfe.

Renar la ti kontinie so zistoir:

- Mo lavi rann. Mo lasas poul; bann saser lasas moi. Tou bann poul resanble; tou bann dimoun resanble. Mo plin. Me si to aprivoiz moi to pou amenn soley dan mo lavi. Pou ena tapaz enn pa ki pou diferan ar lezot. Zis kan mo tann lezot pa ki mo pou al kasiet. To pa li kouma lamizik ki pou invit moi sorti dan mo trou. Aster get sa enn kou. To trouv sa bann karo dible la? Mo pa manz dipin. Pou moi dible li initil. Karo dible pa amenn okenn souvenir. Pa tris sa? Me to seve li kouler lor. Li pou mari siper si to aprivoiz moi. Dible kouler lor pou fer moi pans toi. E mo pou gagn bon ekout divan sante dan karo dible.

Renar la ti aret koze e pandan lontan li ti fixe Ti-Prins.

- Pa fer fos! Aprivoiz moi.

Ti-Prins ti dir li:

- Mo pa maynn me mo pa ena boukou letan. Ena boukou kamoid pou fer konesans e boukou nouvo kiksoz pou aprann.

Renar la pa ti kil parad:

- Si nou'le konn kiksoz nou bizin aprivoiz li. Dimoun pa gagn letan pou aprann nanye. Zot al laboutik zot nek aste. Boutikie li, li konn zis so profi, pa lamitie. Rezilta: dimoun pa ena kamoid. Si vremem to'le enn kamoid aprivoiz moi.

- Ki bizin fer?

- Bizin boukou pasians... Okoumansman to asiz inpe loin ar moi laba dan lerb. Mo pou yam toi dan koin lizie. Me pa dir nanye. Langaz gat tou. Sak zour to vinn inpe pli pre.

Lelandime Ti-Prins ti revini. Renar la ti dir li:

- To ti bizin revini mem ler. Si par egzanp to vinn kat-rer, depi troi-zer mo pou koumans eksite. Plis ler avanse, plis mo pou kontan. Ler kat-rer sone, mo pou tranble ar eksitasion ek emosion; mo pou dekouver poi lamitie ek lamour. Me si to vinn ninport ki ler, zame mo pou kone ki ler pou prepar mo leker. Bizin souiv sistem.

- Ki ete sistem?

- Sa osi dimoun bliye. Sistem li fer enn zour diferan ar enn lot; enn ler diferan ar enn lot. Bann saser, par egzanp, toule Zedi zot danse ar bann mamzel dan vilaz. Zedi enn zour extra. Mo al chake an liberte. Me si zot ti danse ninport ki zour, tou bann zour ti pou resanble. Kan mo ti pou gagn konze?

Finalmam Ti-Prins ti aprivoiz renar la. Ler zour depar arive:

- Mo sagrin! Mo pou plore.

- To antor net. Mo pa ti'le fer toi sagrin. Toi ki ti insiste pou ki mo aprivoiz toi. Ala rezilta!

- Pa drol.

- Me to pou plore.

- Pa drol.

- To perdi tou.

- Ditou! Rapel kouler dible. ... Get sa! Al get bann roz e lera to pou konpran kifer to roz li inik dan liniver. Ler to revini pou nou dir salam, mo pou donn toi enn sekre ankado.

Ti-Prins ti al get bann roz: " Zot pa resanble mo roz ditou. Zot nanye ditou parski personn pa finn aprivoiz zot, e zot pa finn aprivoiz personn. Zot kouma mo renar ti ete. Li ti zis enn renar ordiner parmi san mil. Parski li finn vinn mo kamoid, li zordi inik dan lemond, dan liniver."

Bann roz ti bien malalez. Ti-Prins ti kontinie: " Zot zoli me kiserti. Personn pa pou donn lavi pou zot. Enn dimoun ki pa kone pou koir ki mo fler li zis enn ti fler kouma zot. Erer! Pran zis li tousel, li plis inportan ki zot tou met ansam parski moi mo'nn aroz li, mo'nn protez li anba enn bol transparan, mo'nn bar li ar enn paravan. Mo'nn touy seni lor li

(eksepte de ou troi pou gagn papiyon). Plis inportan, mo'nn ekout li plingne, fer so vantar e mem parfoi boude. Li mo roz."

Pli tar li ti retourn kot renar:

- Salam.

Renar ti reponn:

- Salam. Ala mo sekre. Li bien sinp: kan leker gete, lerla nou trouv kler. Lizie pa trouv seki esansiel.

Ti-Prins ti repete pou li pa bliye: "lizie pa trouv seki esansiel."

- Se letan ki to finn donn to roz ki finn fer li vinn inportan.

Ti-Prins ti rerepete pou ki sa rant bien dan so latet: " se letan ki mo finn donn mo roz..."

- Bann zom finn bliye sa laverite la. Me toi pa bliye. Kan to aprivoiz kiksoz to responsab li ziska lamor. To responsab to roz.

Ankor enn foi Ti-Prins ti repet sa koze la pou ki li pa bliye:

- Mo responsab mo roz.

Sapit 22

Ti-Prins ti dir:

- Bonzour.

Operater saydinn ti reponn:

- Bonzour.

- Ki to pe fer?

Operater saydinn ti reponn:

- Mo ramas bann voiyazer par bach mil e enn kou mo avoy zot trin agos e enn kou adroit.

Enn trin expres ilimine, ar so tapav loraz fer kabinn saydinn tranble. Ti-Prins ti trouv sa drol:

- Zot bien prese. Ki zot ole?

- Sofer trin lamem pa kone.

Enn lot trin expres mem parey ti pas dan lot direksion. Ti-Prins ti rod kone:

- Ale, vini timama la?

- Pa mem trin sa. Enn lot.

- Bann pasaze finn sanz trin?

- Dimoun zame satisfé.

Enn troiziem expres ilimine pase atout vites.

- Troiziem pe souiv premie?

- Non! Zot pa kone ki zot pe fer. Ena pe dormi, ena pe baye. Zis bann zanfan, nene plake lor vit, get lavi pe deroule.

Ti-Prins ti dan so pla:

- Zis zanfan ki kone ki zot anvi. Zot donn enn poupe tou zot letan. Poupe la vinn inportan. Si to ras li zot ploze.

Operater saydinn ti dir:

- Ala zot ena sans la!

Sapit 23

Ti-Prins dir marsan la bonzour. Marsan la ti pe vann pilil dernie model kont lasoif. Si ou aval enn pilil par semenn, nepli nesaser boir dilo ditou. Ti-Prins dimann li:

- Kifer to vann sa?
- Pou pa perdi letan. Bann gran-gran koko finn fer kalkil konplike. Sa pilil la permet nou ekonomiz sinkantroi minit par semenn.
- Be ki dimoun fer ar sa sinkantroi minit la?
- Seki zot anvi.

Ti-Prins ti pe dir limem: " Moi, si mo ti ena sinkantroi minit, mo ti pou pran letan al boir dilo lasours."

Sapit 24

Ti fini ariv witiem zour depi ki mo ti tom anpann dan dezer e ler mo ti pe ekout zistoir marsan pilil, mo ti aval dernie gout dilo ki mo ti ena. Mo ti get Ti-Prins pou dir li:

- Bien zoli to bann zistoir me moi, mo avion pa'nkor repare, e mo pa ena enn sel gout dilo. To kone kouma mo ti pou kontan kapav mars dousma pou al boir dilo lasours.

- Mo kamoid renar ...

- Mo ti bonom, pa ler pou koz renar.

- Kifer?

- Nou pou mordesof.

Koumadir mo lozik pa ti dir li nanye. Li ti dir moi:

- Li inportan ena kamoid mem si nou pre pou mor. Moi mo bien kontan ki mo ena enn kamoid renar.

Ler mo get Ti-Prins mo ti pe panse: " Li pa konpran danze divan nou. Li pa konn ni lasoif, ni lafin. Enn brin soley ase pou li."

Li ti get moi koumadir li ti pe lir seki ti ena dan mo latet.

- Mo'si mo soif. ... Nou'al rod enn lasours.

Mo rekonet mo ti fatigue. Kot pou gagn enn lasours damilie enn dezer imans. Me pa kone kifer nou ti koumans marse. Kan nou ti finn mars pandan plizier-zer san dir enn mo, labrim ti leve e bann zetoil ti pe koumans alime dan lesiel. Tousa pa ti paret reel. Mo ti pe gagn enn ti lafiév aköz mo ti soif. Bann parol Ti-Prins ti pe danse dan mo memoir.

- To'si to soif, non?

Li pa ti reponn mo kestion me li zis ti dir:

- Dilo bien bon pou leker.

Kifer li ti dir sa mo pa kone me mo ti kone ti meyer bos tayt. Pa ti lemoman pou poz li

kestion.

Ler fatig chombo li, li ti asiz anba e mo ti al asiz kot li. Apre inpe letan li ti kas silans pou dir:

- Bann zetoil la zoli akoz enn fler ki personn pa trouve.

Mo ti zis sakouy mo latet pou dir wi e san koze mo ti fixe disab ki ti kouma enn zip plise dan lekleraz lalinn. Ti-Prins ti fer sa remark la:

- Dezer la 'si zoli.

Pa manti. Mo ti toultan kontan dezer. Kan ou asiz lor enn mel disab ou pa trouv nanye, ou pa tann nanye. Me ena kiksoz ki briye dan silans. Ti-Prins ti azout sa parol la:

- Seki fer bote dezer se ki kikpar li pe kasiet enn lasours.

Enn koutsek san atann tou ti vinn kler. Kan mo ti tipti, lakaz kot mo ti pe reste, dapre rimer, ti kasiet enn trezor. Personn pa ti trouv li. Kikfoi personn pa ti mem rod li. Me sa trezor la ti koumadir ekler nam lakaz la. Dan so profon, mo lakaz ti pe kasiet enn sekre. Waw!

Mo ti dir Ti-Prins:

- Mo dakor ar toi. Vre bote ki li pou enn lakaz, bann zetoil ousa enn dezer, li invizib.

- Mo kontan ki to dakor ar mo renar.

Kouma Ti-Prins ti pe koumans gagn somey, mo ti pran li godi pou kontinie larout. Mo lagorz ti sere. Mo ti santi ki mo ti pe sarye enn trezor frazil. Ar lalimier lalinn mo ti pe get so fron pal, so lizie ferme, so bann bouk seve ki ti pe tranble dan divan. Tousa mo ti pe panse, zot zis so plim. Vre zoizo la li ti invizib.

So lalev demi-ouver ti pe desinn enn ti sourir e ti fer moi panse: " Seki tous moi bien for ar sa ti garson la se so lamour pou enn fler; se vizion enn roz ki briye dan so nam kouma dife labouzi, mem kan li pe dormi." Sa ti fer moi pli konsian so frazilite. Bizin protez labouzi parski enn ti divan tingn li.

Mo ti kontinie marse dan lanouit e ler lizour ti koumans leve mo ti dekouver enn danpi.

Sapit 25

Pou Ti-Prins dimoun nek ti pe fons dan trin expres san kone ki zot anvi. Sote-pile, zot tourn anron.. Pli tar li ti azout sa:

- Pert-tan mo dir!

Bizar! Sa danpi ki nou ti trouve la pa ti parey kouma lezot dan dezer Sahara. Normalman li zis enn trou dan disab me sannlala ti resanble bann danpi dan vilaz. Me pa ti ena okenn vilaz dan leparaz. Koumadir mo ti dan enn rev. Mo ti dir Ti-Prins:

- Drol non! Tou dan lord: pouli, seo, lakord.

Ti-Prins ti riye, zoue ar lakord la ki ti fer pouli la roule. Lemesan pouli ti grinse kouma enn wezerkok ki ti'nn dormi pandan tro lontan.

Ti-Prins ti eksite.

- Tann li, nou finn kas so somey e aster li pe sante.

Mo pa ti'le li fatigue.

- Non les mo fer. Li tro lour pou toi.

Dousma-dousma mo ti ris seo la ziska rebor danpi la e mo poz li kare-kare lor rebor. Sante pouli la ti pe kontinie so refrin dan mo zorey e dan dilo ki ti pe kontinie tranble, mo ti trouv soley pe tranble. Ti-Prins ti dir moi:

- Mo soif sa dilo la. ... Donn moi inpe.

Lerla mo ti konpran seki li ti pe rode. Mo ti lev seo la ziska so lalev. Li ti ferm so lie, boir. Dilo ti nisa kouma enn fet. Dilo la pa ti zis enn nouritir. Se lamars anba zetoil, sante pouli la, zefor mo lebra ki ti donn li nesans. Li ti bon pou leker kouma enn kado. Kan mo ti enn ti garson, koumsamem lalimier arbdenoel, lamizik lames minoui, sourir boner lor figir dimoun ki ti fer kado Noel vinn spesial.

Ti-Prins ti dir moi:

- Dimoun lor to planet kiltiv sink mil roz dan enn zardin e malgre sa zot pa trouv seki zot pe rode

- To ena rezon.

- Poutan seki zot pe rode kikfoi li dan enn roz ousa dan inpe dilo.

- Dakor.

- Anverite lizie li aveg. Bizin aprann gete ar nou leker.

Mo ti bien boir dilo. Mo ti pe respir bien. Boner sa gramatin la disab ti kouler dimiel. Sa ti pe plin mo leker ar douser. Me pourtan mo leker ti gro. Kifer? Ti-Prins lera ti vinn asiz pre kot moi pou dir moi:

- Pa bliye to promes.

- Ki promes?

- Enn mizelier pou mo mouton. Mo bizin protez mo fler.

Mo ti tir dan mo pos detroi skech e kan Ti-Prins ti get zot li ti kas enn gran riye.:

- To baobab resanble lisou.

- To koir.

Dir ki mo ti koir ki mo ti enn terib. Lergete ...!

- Get zorey to renar, zot kouma korn ... zot tro long.

Li ti kontinie riye.

- To fer moi gagn latet mo ti bonom. Avan apart lelefan invizib ek vizib dan vant boa, mo pa ti konn nanye.

Li ti konsol moi:

- Pa traka. Zanafan konpran vit.

Ar detroi kout kreyon mo ti desinn enn mizelier. Sagrin ti pe touf moi ler mo ti donn li sa.

Mo ti dimann li:

- Ki to plan? Dir moi!

Li pa ti reponn mo kestion me li ti koz enn lot koze:

- To kone ler mo ti tom lor later ... dime so laniverser...

Nouvo silans. Lerla li ti dir moi:

- To kone! Mo ti tom bien pre isi.

Enn kou li ti vinn rouz. Pa kone kifer enn sagrin profon ti chom moi par lagorz. Mo zis ti poz li sa kestion la:

- Li pa ti enn kout floup ki sa gramatin ki mo ti zoinn toi, ena wit zour, to ti pe promne tousel mil mil distans ar sivilizasion? To ti pe retourn kot to ti ateri?

Ti-Prins so figir vinn pli rouz ankor. Inpe gos-gos li ti azoute:

- Kikfoi akoz ... laniverser?

Ti-Prins ti revinn rouz. Zame li ti reponn kestion me vinn rouz kapav vedit 'wi'. Kikfoi!

Mo ti zis dir li lerla:

- Mo gagn per to kone.

Li ti sanz koze:

- To bizin travay. To bizin al okip to masinn. Mo pou atann toi isi. Revini dime soir.

Mo lespri pa ti trankil. Mo ti pe pans renar la. Larm parfoi koule kan nou finn aprivoize...

Sapit 26

Akote danpi la ti ena enn vie miray ros anrouinn. Ler mo ti ariv laba lelandime soir apre mo travay, Ti-Prins ti pe asiz lao, lipie balans-balanse. Li ti pe koz ar kikenn:

- To pa pe rapel bien. Pa net isi sa.

Enn lot lavoi ti pe reponn li:

- Mo dir toi, sa zour lamem sa me pa isi ...

Mo ti kontinie mars ver miray la. Mo pa ti trouv ni tann personn. Pourtan Ti-Prins ti pe koz ar kikenn.

- ... Peyna problem. Gete kot tras mo pa koumanse dan disab. Atann moi laba. Kont lor moi pou sesoir.

Mem mo ti apepre vin met ar miray la mo pa ti trouv nanye.

Apre enn ti peryod silans mo retann Ti-Prins koze:

- To ena bon venin? To sir to pa pou fer moi tro soufer?

Leker sere, mo aret marse me mo pa ti pe konpran nanye.

- Bon, aster fonn! Mo anvi desann.

Lerla ki mo ti get anba kot lipie miray. Mo ti gagn sok. Droit, zis anba Ti-Prins, ti ena enn sa bann serpan zonn ki ti pe lans so lekor ver lao, pare pou morde. Sa so morde touy brit. Mo ti koumans galoupe e anmemtan met lame dan mo pos pou tir mo revolver. Kouma serpan la ti tann mo tapaz, li ti koul dan disab kouma enn zedo ki ti pe aret koule. Lantman li ti pas ant bann ros dan enn ti tapaz metal.

Mo ti ariv zis atan pou mo gob mo ti prins dan mo lebra. Li ti pal kouma lanez.

- Ki pe ariv toi? To koz ar serpan aster?

Mo ti larg so foular kouler lor. Mo ti tranp so de tanp e ti donn li boir. Mo pa ti gagn

kouraz poz li kestion. Li ti fixe moi ar boukou latansion e li ti ser mo likou for. Mo ti santi so ti leker bate kouma leker enn zoizo ki ti finn gagn kout bal e ki ti pe mor. Lerla li ti dir moi:

- Mo bien kontan ki to finn reysi repar to avion. To pou kapav retourn to lakaz.
- Kouma to kone?

Mo ti vini pou dir li ki mo ti finn reysi reparasion la. Komdabitid li pa ti finn reponn mo kestion me li ti azoute:

- Mo'si mo pe retourn mo lakaz ... zordi ...

Mo ti kone ki enn zafer extra ti pe arive. Mo ti ser li dan mo lebra kouma nou ser enn zanfan me mo ti santi ki li ti pe koule dan enn trou e ki mo pa ti pou kapav anpes sa. So regar serye ti bien-bien loin.

- Mo ena to mouton. Ena kes pou ramas li. Ena osi so mizelier ...

Li ti get moi ar enn sourir tris. Mo ti atann enn bon bout letan. Mo ti santi so lekor ti pe kouvans sofe.

- Mo ti bout, to ti gagn per, pa vre?

Normal li ti gagn per me li ti riy enn ti riye:

- Mo pou gagn boukou pli per zordisoir.

Mo ti rekouvans santi enn labriz glase tingn mo konfians. Mo ti kone ki li ti pou bien dir viv san tann so riye. Sa pou moi ti kouma enn lasours, enn danpi dan dezer.

- Mo ti prins, mo reanvi tann to riye.
- Zordisoir pou fer enn an. Mo zetoil pou droit-droit lao landroi kot mo ti tonbe lane dernier.
- Mo ti prins dir moi ki tousa zistoit serpan, randevou, zetoil li zis enn rev.

Li pa ti reponn moi me li ti zis dir:

- Seki inportan li pa vizib.
- Wi, dakor.

- Li parey kouma mo fler. Si to kontan enn fler ki lor enn zetoil, asoir fer bon get lesiel.
Tou bann zetoil anfler.

- Wi, dakor.

- Kouma dilo ki to ti donn moi pou boir, li ti kouma lamizik akoz pouli ek lakord ... to rapel ... li ti extra bon.

- Wi, dakor.

- Asoir to pou get zetoil dan lesiel. Kot moi li tro piti pou mo montre toi. Li plis meyer koumsa. Pou toi mo zetoil pou enn parmi lezot. Akoz sa to pou kontan get zot tou. Zot tou pou vinn to kamoid. Anplis mo pou donn toi enn kado.

Li ti kas enn ti riye.

- Se to riye ki mo bizin mo tibout bonom.

- Samem ki pou mo kado ... kouma dilo to ti donn moi.

- Mo pa konpran.

- Sak dimoun get bann zetoil dan so prop manier. Pou enn voyazer bann zetoil zot bann gid; pou enn lot dimoun zot bann ti lalimier. Pou enn siyantis zot enn problem. Pou mo biznesmenn zot vo lor. Me pou tou sa bann dimoun la bann zetoil zot silansie. Me toi to pou gagn zetoil ki personn lezot peyna ...

- Kifer?

- Asoir ler to get bann zetoil, parski to kone ki mo abit lor enn ladan e ki toultan mo riye, pou toi koumadir tou bann zetoil zot pe riye. Wi, to tousel pou ena bann zetoil ki riye.

E li reriye.

- E kan to leker aret fermal (nou tou pas par sa) to pou kontan ki to ti fer mo konesans enn zour. Nou pou touzour de frenn. To pou anvri riy ar moi. E parfoi to pou ouver to lafnet, koumsa, pou enn ti plezir ... E to bann lezot kamoid pou trouv drol ler zot get toi get lesiel riye. Lerla to pou dir zot: "Ayo! Toultan zetoil fer moi riye." Zot pou dir to latet pa bon. Anverite, mo pe fer toi enn ti mesanste.

E li reriye ankor.

- To kone, fer koumadir dan plas zetoil mo finn donn toi enn ta ti laklos ki konn riye.

Ankor riye. Apre enn kou li ti vinn serye:

- Zordisoir fale pa to vini.

- Non, mo pa pou kit toi.

Li ti pe paret trakase.

- Mo pe dir toi sa akoz serpan la. ... Fale pa li mord toi'si. Bann serpan zot mesan; zot morde pou plezir morde.

- Non, mo pa pou kit toi.

Me enn zafer ti efas so traka.

- Enn sans serpan peyna venin pou mord de kou.

Sa soir la mo pa ti kone ler li ti pran sime ale. Li ti glise san tapaz. Ler mo ti reysi rezoinn li, li ti pe mars vit-vit. Li ti zis dir moi:

- Han, toi sa tonton?

Li ti trap mo lame. Li ti pe sagrin moi:

- To'nn mal fer. Pou nanye to pou soufer. To pou koir mo'nn mor me tousa fos.

Moi mo pa ti dir nanye.

- To konpran. Mo ena pou al bien loin. Mo pa pou kapav sarye sa lekor la. Li tro lour.

Moi mo pa ti dir nanye.

- Li parey kouma enn vie siko ki'nn zet dan koin. Vie siko, li pa tris sa ...

Moi mo pa ti dir nanye.

Li ti pe koumans dekouraze. Me li ti kontinie fer zefor:

- To kone, pa mal sa. Moi'si mo pou get bann zetoil e dan mo latet zot tou pou bann danpi

ar pouli rouye. Tou bann zetoil pou donn moi dilo pou boir. ...

Moi mo pa ti dir nanye.

- Eh, extra sa. Toi to pou ena sink san milion ti laklos e moi mo pou ena sink san milion danpi.

Li ti aret koze parski mo ti pe plore...

- Nou'nn arive. Les mo fer dernie pa tousel.

Li ti asiz anba parski li ti pe gagn per. Li ti dir ankor detroi mo:

- To kone ... pou mo fler ... moi ki responsab. Li telman frazil, li telman naif. ... Li ena zis kat ti pikan pou defann li kont tou.

Moi'si mo ti asiz anba parski mo lipie nepli ti pe tini moi. Li dir moi so dernie mo:

- Bon ... alayla!

Li ti ezit enn segonn, lerla li ti leve. Li ti fer enn pa. Moi koumadir mo ti paralize.

Enn zekler zonn eklat kot so sevi. Li dibout droit san bouze enn timama. Silans. ... Li tonbe lantman kouma enn gran pie. Silans. ... Disab gob li.

Sapit 27

Si-zan finn fini pase. Mo pa ti rakont sa zistoir la. Bann kamoid ki ti retrouv moi ti kontan ki mo ti ankor vivan. Mo ti tris, mo dir zot, parski mo ti fatige.

Kapav dir ki aster douler la moin for. Anfin, dizon! Mo kone ki li finn retourn dan so planet parski ler soley leve so lekor ti nepli la. Pa ti enn lekor lour. ... Asoir mo kontan ekout bann zetoil. Zot sone kouma sink san milion ti laklos.

Me enn kou enn zafer extraordinar arive. Mo al rapel ki mo ti bliye met enn kordon ar mizelier la. Pa pou kapav atas li. Ki pe ariv so pov planet? Eski mouton la finn manz fler la? Parfoi mo dir non. Sirman Ti-Prins finn met bol transparan lor fler la. Mo sir li vey bien mouton la. Lerla mo leker kontan e mo ekout bann zetoil riye dousma.

Me parfoi mo panse: "Fasil bliye. Kikfoi li'nn bliye met bol la. Kikfoi mouton la trakil asoir finn sorti dan so kes." Lerla mo tann bann ti laklos plore.

Tousa bien misterye. Pou ou kouma moi (parski nou kontan nou ti prins) nanye nepli parey si koumadir kikpar, ninport ki kote, enn mouton ki nou pa kone, sipa wi sipa non, finn kapav manz enn roz...

Nek get lesiel e poz ou sa kestion la: mouton la finn manz fler la ousa non? Nek gete lerla kouma tou sanze...

E okenn gran dimoun pa pou konpran zame ki tousa bien-bien inportan.